

ODRŮDY ŘEPKY OZIMÉ VHODNÉ PRO POZDNÍ SETÍ – ZKUŠENOSTI Z ROČNÍKU 2012/2013

The winter oilseed rape varieties suitable for late sowing – experience of the year 2012/2013

ČERNÝ Ladislav

Česká zemědělská univerzita v Praze

Abstract: Compliance of optimum sowing date for winter oilseed rape is difficult in the practice. Search of varieties that have high yield at sowing in late August and in September was a research plan for the crop year 2012/2013. The experiments were sown at five locations in the Czech Republic at different altitudes. The results showed that sowing in late August handle all varieties satisfactorily. The highest yield reached a variety SY Cassidy. With the use of sowing in September, the yield for each variety was unstable. The best variety was DK Expower.

Keywords: winter oilseed rape, late sowing, yield, variety

Abstrakt: Dodržení optimálního termínu setí pro ozimou řepku je v praxi obtížné. Hledání odrůd, které mají vysoký výnos při setí koncem srpna a začátkem září, byl výzkumný záměr pro pěstitelský rok 2012/2013. Pokusy byly zasety na pěti lokalitách v ČR v různých nadmořských výškách. Z výsledků vyplývá, že setí koncem srpna zvládají všechny odrůdy uspokojivě. Nejvýnosnější odrůdou byla SY Cassidy. Při zářijovém setí byl výnos u jednotlivých odrůd rozkolísaný. Nejlépe dopadla odrůda DK Expower.

Klíčová slova: řepka ozimá, pozdní setí, výnos, odrůda

Úvod, metodika, výsledky

Pokusy snad u všech plodin jsou zakládány po celé České republice. Většinou jde o porovnání a hledání vhodných odrůd pro danou lokalitu. Na pěti místech ČR (Mžany o. Hradec Králové 270 m n.m., Jedlá o. Ledec nad Sázavou 520 m n.m., Slatiny o. Jičín 250 m n.m., Příkosice o. Rokycany 495 m n.m. a Tršice o. Olomouc 320 m n.m.) byly ve spolupráci s ČZU v Praze založeny pokusy s odrůdami řepky ozimé, které se hodí pro pozdní setí – tím rozumíme řepky seté koncem srpna a začátkem září. Rozložení setí řepky záleží na průběhu počasí v daném ročníku a lokalitě kde řepku pěstujeme. Všeobecně platí, že se stoupající nadmořskou výškou začíná setí dříve a snažíme se skončit dříve (500 m n.m. začátek setí kolem 5. srpna – konec 25. srpna) v úrodných nížinách (250 m n.m. kolem 15. srpna a konec 31. srpna). Dodržení optimální agrotechnické lhůty je základ úspěch pěstování řepky, ale v některých letech se setí protáhne za tento optimální interval. Nalezení odrůdy nebo odrůd, které jsou v dané lokalitě schopné se vyrovnat s opožděným setím

za hranici agrotechnické lhůty je důležité pro každého z nás. Zpoždění v setí jen o několik dní přináší skokově nižší úrodu a další intenzifikační vstupy nepřinášejí ekonomický profit. Ve spolupráci s osivářskými firmami byly vybrány odrůdy, které toto zpoždění mohou zvládnout s odpovídajícím výnosem. Podzim roku 2012 byl optimální pro včasné založení porostů, zároveň srážky začátkem září pomohly pro optimální vzcházení. Většina pokusných lokalit byla seta ke konci srpna, jen v Příkosicích ponechali setí dle metodiky na 5. 9. 2012.

Při pohledu na výsledky pokusů je jasně vidět vliv termínu setí (výnosy od 2,17 t/ha do 4,66 t/ha). Ve Mžanech, Jedlé, Slatinách a Tršicích bylo zaseto koncem srpna a průměrné výnosy jsou od 3,9 t/ha do 4,6 t/ha. Rozdíly mezi odrůdami zasetými do konce srpna nejsou příliš velké. Proto je nutné výsledky rozdělit na lokality zaseté do konce srpna a lokalitu (Příkosice) zasetou 5. září vyhodnotit samostatně.

Výsledky pokusů s pozdním setím řepky ozimé v roce 2012/2013.

Termín setí	31.8.2012	27.8.2012	29.8.2012	5.9.2012	29.8.2012	
Odrůda	Mžany	Jedlá	Slatiny	Příkosice	Tršice	Průměr
ES Alegria	3,78	4,30	4,52	1,80	3,58	3,596
Adriana	3,90	4,45	4,62	2,40	3,76	3,826
Sherpa	3,69	4,60	4,22	2,70	4,03	3,848
Goya	4,70	4,45	4,59	1,50	4,00	3,848
PT 205	4,09	4,70	4,80	1,80	3,85	3,848
Arsenal	4,32	4,50	4,59	2,10	3,82	3,866
Sensation	4,42	4,90	4,64	1,50	4,22	3,936
DK Expower	3,09	4,80	4,79	3,30	3,76	3,948
SY Cassidy	4,62	4,05	5,14	2,4	4,43	4,128
Průměr	4,07	4,53	4,66	2,17	3,94	3,872

Lokality zaseté do konce srpna 2012.

Termín setí	31.8.2012	27.8.2012	29.8.2012	29.8.2012	
Odrůda	Mžany	Jedlá	Slatiny	Tršice	Průměr
ES Alegria	3,78	4,30	4,52	3,58	4,05
DK Expower	3,09	4,80	4,79	3,76	4,11
Sherpa	3,69	4,60	4,22	4,03	4,14
Adriana	3,90	4,45	4,62	3,76	4,18
Arsenal	4,32	4,50	4,59	3,82	4,31
PT 205	4,09	4,70	4,80	3,85	4,36
Goya	4,70	4,45	4,59	4,00	4,44
Sensation	4,42	4,90	4,64	4,22	4,55
SY Cassidy	4,62	4,05	5,14	4,43	4,56
Průměr	4,07	4,53	4,66	3,94	4,30

Průměrně nejvýnosnější odrůdou byla odrůda SY Cassidy a to v polohách od 200 m n.m. do 350 m n.m. Na lokalitě Jedlá (cca 500 m n.m.) byla nejvýnosnější odrůda Sensation s výnosem 4,9 t/ha. Odrůda Goya, která je doporučována jako odrůda vhodná pro pozdní setí (srpnové), byla plastická na všech lokalitách s třetím nejvyšším průměrným výnosem. K povšimnutí stojí lokalita Jedlá s vysokou nadmořskou výškou a vysokým výnosem. Důvodem může být silná živočišná výroba v podniku a intenzivní agrotechnika pěstování všech plodin.

V úvahu je nutné brát, že výsledky se zářijovým setím jsou jen z jedné lokality (západní Čechy – o. Rokycany) s nadmořskou výškou cca 500 m n.m. Rozdíl mezi odrůdami jsou obrovské. Pro opožděné zářijové setí se zde ukázala nejlepší odrůda DK Expower s výnosem 3,3 t/ha což bylo +1,2 t/ha nad odrůdovým průměrem. Ostatní odrůdy necháváme k porovnání

v předešlé tabulce. Výběr nevhodné odrůdy pro zářijové setí může být ekonomicky ztrátové.

Setí 5. 9. 2012 – Příkosice cca 500 m n.m.

Odrůda	výnos t/ha
Goya	1,50
Sensation	1,50
ES Alegria	1,80
PT 205	1,80
Arsenal	2,10
Adriana	2,40
SY Cassidy	2,40
Sherpa	2,70
DK Expower	3,30
Průměr	2,13

Závěrem

- Pokusy proběhly za optimálního podzimu 2012, který se diametrálně liší od podzimu 2013. V roce 2012 řepky skoro všude přerůstaly a měly mnoho podzemní a nadzemní hmoty. V roce 2013 řepka vzházela mezerovitě, srážky přišly až kolem 10. 10. 2013. Ke zpomalení růstu řepky přispěly chladné až mrazivé noci koncem září a začátkem října. Raně seté řepky jsou dobré, porosty zaseté koncem srpna a začátkem září jsou slabé a nevyrovnané.
- Pozdní setí koncem srpna zvládly v roce 2012/2013 přiměřeně všechny zkušební odrůdy. Nejlépe v polohách do 350 m n.m. dopadla odrůda SY Cassidy. Na lokalitě s nadmořskou výškou cca 500 m n.m. dopadla nejlépe odrůda Sensation.

- Opožděné setí v září (5. 9. 2012) ukázalo nevhodnost těchto termínů pro setí ozimé řepky. Přesto odrůda DK Expower dala výnos 3,3 t/ha, což bylo o 1,2 t/ha nad pokusným průměrem. Výsledky jsou pouze z jedné lokality – cca 500 m n.m.

Pro vegetační rok 2013/2014 jsme pro Vás připravili odrůdové pokusy s podzimním přihnojením dusíkem (druhá polovina října). Snahou je podpora růstu kořenů v podzimních a zimních měsících a eliminace opožděného výsevu řepky ozimé. Pozitivní výsledky máme z maloparcelkových pokusů v dlouholeté řadě. Pokusy bude možné vidět v jarních měsících na polních dnech (Tršice, Jedlá, Dynín, Příkosice a Slatiny).

Kontaktní adresa

Ing. Ladislav Černý, Ph.D., Katedra rostlinné výroby, Česká zemědělská univerzita v Praze, Kamýčká 129, 165 21 Praha 6 – Suchbátka, tel.: 224382533, e-mail: CernyL@af.czu.cz